

Magasan a nap, csíkozza az eget – mennie kell. Milyen holdnak mondott búcsúzó a nap? Talán újhold van, ablakából sohasem látja, nagyanyja megtanította, ha csurgóra áll a holdkaréj, eső lesz másnapra. Vagy nézze az istálló kis lakóit, a gyors röptű fecskéket, ha alacsonyan szállnak, esőt jósol-

Sándor Andrea 73

HIÁNYZÓ KÉP

(regényrészlet)

nak, akár a port kavargató déli szélben fürdőző tyúkok vagy a kirajzó hangyák a ház tövében, a nyári konyha oldalában mosakodó macska, itt kikötik magas gangrácsához, levegőztetik, rövid pórázon léptetik, ez a macska, hiába, nem jósol semmit. Honnan fúj a szél? Déli és nyugati hozza az esőt, most még a szemetet sodorja, az esti járdán kettétört üvegszilánkokat egymáshoz kocintja, az üres pléheket az utcalakó meg magához szorítja, mielőtt a szél végképp elragadja, pénzt remél, utolsó cseppet kinyalintana, de csak bűzös, fémés ízt érez, elhajtja, csörgeti tovább a ragacsos szél, hogy megállítsa végül egy rácsos víznyelő, amire ő már nem lép rá, „*látszik, hogy nem itt születted, sose lépnél csatornafedélre*”, néz kerek szemmel újdonsült barátnőjére, lépni már nem, de néha még rátéved, ki tudja, miért.

Koradéután, löki ki a város gyűrött arcait, fojtó a levegő, estére ideér az az eső. Ha az akácok felől kerekedik, csendes, áztató eső lesz, ez van itten délről, ezt már a nagyapja mondja, tanul meg, én piros szájú gyermekem, de ha onnan a kertek alól lódul, megtáncoltatja a nyíló gyümölcsöst, hallgasd csak, kocogtatja a zöld gyerekiókat, nagy idő lesz, a termést is elverheti, figyeld meg, én piros szájúm, a felhők is mások ottan, máshogy gömbölyödnek, dohogó késsel festik meg színüket. Aztán van, hogy csak megtréfál, port pettyez, keringőzünk hát egyet a szellőzni kitett dunyhákkal, párnákkal, hogy édesdedebb legyen az álom az *Én istenem, jó istenem* után, „*Ne menj még ki, Mami, nem alszom!*”, ezt már ő mondja a remegő vitrinű szobában, de hiába ez is, egyszer egyedül kell maradni a sötét éjszakával a nagy ágyban – „*...vigyázz reám*”.

Zsák, zsák, esőzsák, így kezdte a varázslást a titkát őrző birsalmafa molyhos oltalmában, de ment is tovább, a fűszálak közt lépdelve kereste a négylevelűt, hogy boldogan mutathassa nagyanyjának, mielőtt rázárul az imakönyv fedele egy szerelmes levélhez simulva, *nyíljon ki a szád, sá-siri-sá*, ennek titkát őrzi a birsalmafa törzse, egy monogram, buta szokás, tudja, így lett szerelemfa az illatos gyümölcsnek fája, ki-kiment hozzá lopva, őrzi-e

még alacsony törzse a betűsebet, vagy begyógyította fájó kérge, *öntözted a földeket*, és ment tovább, nem maradhat faközelenben, jól tudja, hogy járt Barna Pisták egyetlen fia, megpörköltött, a fénylő ág lesújtott, szegény, szegény egyetlen fiú, így lett Róka Jolán lánya a büszke Káplár száraz 74 asszonya, micsoda szégyen, szegény Jolán, *duzzaszd a harsogó gyümölcsöket, sá-siri-sá*.

A nehéz szagú füstölőnél végre megállt, *zsák, zsák, esőzsák*, kicselezve a csaláncsokrétát, ami a határban szedett mentával együtt várta, hogy forró főzötté szelídülve illatozzon az őszi szobában, *nyíljon ki a szád, sá-siri-sá*, a szőlőtőkét figyelte és a jonatanlevelet, mint a félig szétnyílt, titkot rejtő gyerekekhez, ha odahull az első esőcsepp, ringatózva kerekedik, ha a szőlőtökére érkezik, tisztára mossa a leveleit, mielőtt az ecetes vízben megmártóznának, hogy a tölteléknek zöld bundát adjanak, és ott a legkerekesebb, fehér húsú őszibarack, szájában a nyál össze is szaladt, szemközt a kúttal, a kút melletti lócán a három vizes vödörrel, megtanulta, a ló itatóvödörébe nem merítjük poharunkat, hallotta, hogy járt messzi falvakon túl a legkisebbik fiú, az állott juhfürosztóból ivott, mondják, azóta kótyagos, szegény, szegény legkisebbik fiú, megtagadták, kismiszték, zsugorodik egyre, mint a rozsdás levél, *öntözted a földeket*, hopp, az első csepp a fejére esett, néz a nagy égre, »hol van ez a piros szájú gyermek, megázik«, *duzzaszd a harsogó gyümölcsöket, sá-siri-sá* – tud varázsolni!

Egy kövér csepp most a vállára ereszkedett, nem sietett, a sűrű aszfalton egy nappali pávaszem állította meg. Holtában is szép volt a betonszőnyegen: bal oldali, kiterjesztett szárnya graffitifoltot festett, jobb oldali szárnya már röppenőben. Egyszerre a van is és a nincs is megmerevedve. Mi csalhatta meg, hogy leereszkedett, széjletterítette szárnyait, majd felfedte kéellő szemfoltjait, hová akarta dugni, és mit akart kiszívni nyelvével, láthatatlan gombostűvel ki tűzte fel a gyalogútra, és hogyan szabadult meg jobb oldali szárnya? Felemás pillangó aszfaltkeresztjén, nem tudja megmenteni, üvegtrint szemfödélként reáborítani, feltűzték a gyalogútra, pár perc csupán és nem lesz nyoma.

Kistag, Bimbó, Kenderáztató: a Kistagnál szedték a mentát, a Bimbónál a sárga szilvát, a Kenderáztatóhoz érve a zöldellő csalánmezőnél mindig megálltak, hogy megbámulja a leveleken sorjázó petéket és azt a társas szövedéket, amelyben a hernyók éltek, sehogy sem értette, hogyan lesz belőlük nappali pávaszem, ami a padláson telet ki, az a barnásfekete száraz levél, amit egyszer óvatlanul lesöpört, majd nyomban visszahőkölt, ez megrebbent, ne érintsd, intette nagyanyja, még mély álmát alussza, hiába kukucskált, nem látott semmit, amaz a szárnyait szorosán összezárta, többé nem érintette, csak várta, hogy felröppenjen teljes szépségében a lila orgonára, ami kihajlott az útra. A Kenderáztatónál is kukucskált, félt a friss csalántól, a vénhez már

bátran hozzányúlt, ezek itt a peték, azok a fényes feketék a hernyók, légy türelmes, intette nagyanyja, addig is elmesélem a ládikóba zárt pillangólány történetét, kinek mézédés, csalogató illatát messzi földekre elvitte az északi szél, fel is kerekedtek a hím pillék, mint gyors röptű nyílveszők zúgtak át a légen, megérkezvén aztán csak köröztek a ládába zárt nőtény 75 fölött, hogyan hatoljanak be, hosszú utat tettek meg, végül egyetlenegy maradt, a többiek könnyedebb zsákmány után szálltak, annak az egynek bársonyszárnya tűnékeny pompája odalett, színehagyott, ütött-kopott, lecsupaszította a hosszú út, ekkor értek az orgonás kiskapuhoz, meséld még, kérlelte, mi lett a vége, egymásba szerettek így is, miután a lepkelány kiszabadult? De választ sohasem kapott.

És arra sem, miért ajándékozott neki egy szőke kislány arany-színű luftballont, amikor a macskakövön szétszóródott szíveket nézte, egyik felük áttetsző piros, másik felük tömör fehér, a szerelmes és a kőszív összeillesztve, majd felnyalja egy sóvár kutya, megrágni úgysem tudja, gumicukorka, és egyszerre ott termett a kislány, kezében a feléje nyújtott luftballonnal, tán azt hitte, ő tékozolt, ő szórta szét a köveken, és most bánatos, de ez is titok már, örök titok.

Így hát jegyben járnak: ő meg a nap, rákötözte arany fonállal vékony csuklójára, ne vigye el tőle a feltámadó szél, melyikük az erősebb, belekap az örök vetélytársba, a régi vitát akarja eldönteni tán, azért ilyen haragos, most megmutatja, mire képes, azon a napon a szél volt az erősebb, amikor kihirdették: nap alatt van Róka Jolán lánya, nem gondolta, hogy kétszer lesz, nem akarta a második jegyeséget, visszaküldte a megpörkölődött fiú a jegykendőt, viharos nyár volt, és most is a szél győz, felbontja a köteléket, hagyja, vigye el tőle, testek présében utazni egy arany-színű luftballonnal bajos lenne, de nem mennek sokat, valaki rosszul lett, a szíve – állítólag.

Zsák, zsák, esőzsák, itt viszik, most viszik Krisztust a keresztfán, fehér fóliás teste világít az utánfutó póre vázán, ez már nem búvik bokorba, nem bújik berekbe, elárulta az az álnok vadgerle: itt bújik, ott búvik; megölték, megölték, hallgasd csak, ezt turbékolja, mondta nagyanyja, ez már az ő szelíd galambpárjuk, fészket rakott a délceg fenyőn, ami árnyéket vetett a remegő vitrinű szobára, sűrű levelein átszűrődött a fényszórók felvillanó fénye, „*Én istenem, jó istenem lecsukódik már a szemem*”, úgy őrizi a történetet, mintha ő utazott volna, éjszaka indultak, a Göncölszékér felettük, majd a zenitre röppentek a fivérüket sirató galambszívű lányok, heten vannak, esőt hoz könnyük a földön szomjazóknak, *nyíljon ki a szád, sá-siri-sá* – telítődnek a sebágyak – lassan ballagott a tehén vontatta szekér az almás földek mellett hosszan, a puha éjszakában egy-egy aranyalma a földre pottyant, ő azt gondolta, csillag hullott közéjük, de a galambszívű lányok nem fogatkoztak

felettük, lankadatlanul jöttek, könnyű keszkenőjük köröttük kerengett, ha lecsukódott a szeme, ha kinyitódott, egyre hívogatóbb lett titkuk a végtelen égbolton, *öntözzed a földeket*, a harmadik falunál egyszer csak megálltak, csillagfürtöt terített nagyapja reája, ezért jöttek, ez lesz jó a termő-
76 földnek, de addig takarója díszje, ha elalusznak az égen a csillagok, a hűségesek lelopóznak virágpárjukhoz, azok ott a galambszívvel kerengő lányok, számold újra őket, heten vannak, amelyikük a legfényesebb, az örökre veled lesz, és mire hétszer megolvasod, haza is érünk a hajnali harangzúgásban, így volt a történet, a kemencében aranyló kenyér illata, a nagyanyja várta őket, *duzzaszd a harsogó gyümölcsöket, sá-siri-sá* – már hozza a fénylő folyó felett a szél a jajongó szirénát.

És ő megy tovább, át a hídon, hol ezüst fény fürösztli, tündökölteti, tán csikóhalak költöztek a Duna vizébe, vagy az aláhulló esőszilánkok vonják fényes glóriába? Tudja Isten.

